

Z ČEZ jsme větší dividendu vytáhnout nemohli, válečná daň je nevyhnutelná

- CZ24 News | 11. srpna 2022

ČESKO: Bezprecedentní růst cen energií zvyšuje tlak na vládu, aby dopady na obyvatele tlumila. Ve hře jsou tak i kontroverzní řešení spočívající v mimořádných daních pro vybrané společnosti. Z nich by se pomoc lidem mohla platit. Ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) začal tento plán nově nazývat válečnou daň. Konečné rozhodnutí padne až v září, resort financí však už nyní tvrdí, že zdanění mimořádných zisků je nevyhnutelné. Stále aktuální je také debata o dividendách z ČEZ, kde má stát hlavní podíl. Z nich se má totiž z velké části zaplatit chystaný úsporný tarif, tedy plošné slevy na energie.

Letos prošla na valné hromadě ČEZ dividendy 48 korun z loňského zisku na akcii, čímž si stát přijde na necelých 18 miliard. Ministerstvo financí by si jako hlavní akcionář se 70procentním podílem však mohlo prosadit i větší částku. Právě kvůli tomu, že dividendy jsou příliš nízké, se na vládu snesla kritika.

„Výše dividendy pro stát vyplývá z dividendové politiky ČEZ a jednat proti ní by bylo nezodpovědné. Platí, že se mohlo rozdělit 80 až sto procent nerozděleného zisku. Stát se rozhodl využít plných sto procent a ještě zbývala určitá částka za prodej zahraničních aktiv. Kdybychom ale sahal i na nerozdělený zisk z minulosti, bylo by to na úkor případných investic ČEZ do energetických řešení. Pro investory, například velké zahraniční fondy, by to nebyl dobrý signál. Je nutné brát v potaz, v jaké jsme situaci kvůli nutnému ukončení naší závislosti na Rusku, s tím jsou spojené značné náklady. Nebylo by tedy úplně rozumné, vytahovat v tuto chvíli z ČEZ vše a nechat ho v uvozovkách na nule,“ řekl deníku Echo24 náměstek ministra financí Roman Binder.

ČEZ letos pravděpodobně dosáhne vůbec nejvyššího zisku v historii, za celý rok to může být až přes 60 miliard korun. Oproti loňsku půjde až o trojnásobek. I dividendy by tedy mohly být rekordně vysoké. „Firma by mezi akcionáře mohla rozdělit 48 až 52 miliard. Pro majoritního akcionáře Českou republiku by to znamenalo příjem 34 až 36 miliard korun,“ uvedl šéf ČEZ Daniel Beneš.

Podle Stanjury se stejně jako letos počítá s tím, že peníze z dividend půjdou na pomoc lidem s vysokými cenami energií. Prostředky z dividend z loňského i z letošního zisku ČEZ, které stát získá, ale úsporný tarif nepokryjí. „Dividendy z loňských zisků je dostatečná, příští rok ji lze samozřejmě očekávat vyšší, protože ČEZ se bude dařit. Početně to ale tak, aby to pokrylo celý výdaj na úsporný tarif, vycházet pravděpodobně nebude,“ tvrdí náměstek Binder.

 Vládní řešení energetické krize: Ministr financí Stanjura nově mluví o “válečné dani”. Foto: Jan Zatorsky

Úsporný tarif, vlajkové řešení vlády v pomoci s drahými energiemi, je zatím stále plný otazníků. Vláda dlouho odmítala představit jakoukoliv přesnější podobu úsporného tarifu, což se jí nakonec vymstilo, když se začaly šířit informace o tom, že slibovaných „až sedmnáct tisíc“ pro domácnost na elektřinu či plyn, se konat nebude a že každá domácnost dostane plošně slevu zhruba dva tisíce. I poté, co se začala šířit kritika, trvalo resortu průmyslu poměrně dlouhou dobu, než vůbec zareagoval a přispěchal s vysvětlením.

Z balíku asi 40 miliard tak domácnosti do konce tohoto roku dostanou prostřednictvím tarifu jen

čtvrtinu, zbytek se bude čerpat až od února příštího roku. Od října se všem odpustí také poplatek na obnovitelné zdroje, to znamená 599 korun za každou MWh spotřebované elektřiny. Konečná podoba pomoci je ale dále neznámá. Vláda tvrdí, že je pro ni tarif „priorita“ a že bude projednán na prvním poprázdňinovém jednání 24. srpna.

„Vzhledem k tomu, jaký je nyní předpokládaný vývoj cen energií, považujeme úsporný tarif za nejdůležitější a účinné řešení. Pokud by se situace ještě rapidně změnila, stát by se k tomu ale určitě musel nějak adekvátně postavit a přijít s dalšími opatřeními,“ uvedl k tarifu Binder.

„Bud' mimořádná daň, nebo vyšší schodek“

Stejně tak zatím zcela není jasné, zda nakonec dojde k mimořádnému zdanění zisků některých společností, tzv. windfall dani, která by se mohla týkat jak energetických podniků, tak některých bank. Aby daň mohla být zavedena, muselo by ale být přesně specifikováno, jak se bude mimořádný zisk vypočítávat, stejně tak by mělo být stanoveno přesné časové ohraničení, aby toto zdanění nezůstalo navždy.

„Vše se určitě rozhodne do 10. září, aby byl později čas na projednání. Mluvíme každopádně o ziscích, které společně vznikly nad rámec jejich dosavadního podnikání. Tedy zisky, kterých opravdu dosáhly bez svého vlastního přičinění, a za kterými jsou v případě energetických společností enormní ceny energií ovlivněné válkou. Určitě se ale musí přesně nastavit mechanismus. Diskutuje se o tom, že by daň nemusela mít přesné časové ohraničení. Mimořádné zisky by se vypočítávaly zpětně za uplynulá období a v okamžiku, kdy by se ze stávajícího stavu stala norma, nebylo by je už z čeho vyplácet,“ vyjádřil se Binder.

Zdanění také náměstek obhájí tím, že za zdražováním energií není postupný vývoj. „Jsme náhle v nenormálním stavu, na který je nutné reagovat. I přes výtky o tom, že mimořádné zdanění se míjí s pravicovou politikou, platí, že lidem musíme pomoci. Mnoho z nich se dostane do opravdu nekomfortní situace, někdy třeba až neřešitelné. Pokud bychom se rozhodli nezapojit do pomoci nadměrné zisky, zbývá buď nepomáhat vůbec, nebo postupovat na úkor zvýšeného schodku rozpočtu, což by se předpokládám kritikům zdanění líbilo ještě méně,“ řekl Binder.

Cena velkoobchodní elektřiny nebo burzovní cena plynu však dramaticky rostly už loni na podzim, tedy ještě před válkou. Na tom tehdy skončila společnost Bohemia Energy, která před rokem v říjnu padla poté, co už nebyla kvůli velmi vysokým cenám plynu a elektřiny schopná plnit své závazky zákazníkům. Bezprecedentně vysoké ceny energií totiž významně pohání také překotná zelená politika a regulace v čele s vysokými platbami za emisní povolenky.

[ZDROJ](#)